

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 20Csp/18/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7519200254
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lukáš Beňák
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2021:7519200254.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie sudcom JUDr. Lukášom Beňákom v spore žalobcu: R Collectors s.r.o., IČO: 50 094 297, so sídlom v Bratislave, Dvořákovo nábregie 8A, proti žalovanému: V. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. J. G., G. X/XXX, o zaplataenie 982,40 € s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 1.418,34 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 845,90 € od 08.01.2019 do zaplataenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalobca má nárok na náhradu trov celého konania v rozsahu 13,36 % proti žalovanému s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením súdom prvej inštancie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 14.01.2019 žiadal zaviazat' žalovaného na zaplataenie sumy 982,40 € s príslušenstvom z titulu nároku na doplataenie neuhradených splátok úveru.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že právny predchodca žalobcu so žalovaným ako dlžníkom uzavrel zmluvu o úvere (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 1.000,- €. Žalovaný sa zaviazal poskytnutý úver vrátiť, zaplatiť úrok, príslušenstvo a poplatky. Žalovaný si svoje povinnosti splácať úver riadne a včas nesplnil, preto právny predchodca žalobcu vyhlásil dňa 04.02.2016 úver za predčasne splatný. Po vyhlásení predčasnej splatnosti žalovaný dlžnú sumu nezaplatil, a to ani len sčasti. Žalovaný je z toho dôvodu ku dňu 07.01.2019 povinný zaplatiť žalobcovi dlžnú istinu v sume 982,40 €, dlžné úroky z istiny do 07.01.2019 vo výške 950,24 €, zmluvný úrok vo výške 21,90 % ročne zo sumy 982,40 € od 08.01.2019 do zaplataenia, zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 982,40 € od 08.01.2019 do zaplataenia, bankové poplatky vo výške 44,15 € a náhradu trov konania.

3. Okresný Košice - okolie rozsudkom zo dňa 23.05.2019 žalobu zamietol (pre premlčanie nároku žalobcu) a stranám náhradu trov konania nepriznal.

4. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal včas odvolanie žalobca. Žalobca namietal, že súd nesprávne aplikoval ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka začiatku plynutia premlčacej doby, nakoľko táto začína plynúť od zosplataenia úveru. Vyhlásenie predčasnej splatnosti predstavuje zmenu záväzku, čo do termínu splatnosti, ktorá sa týka celého úveru. V režime § 565 Občianskeho zákonníka nenastáva splatnosť celej pohľadávky omeškáním dlžníka so splatením niektorej zo splátok, ale je podmienená dispozitívnym úkonom veriteľa vo forme žiadosti o plnenie celku, na ktoré je veriteľ v dôsledku omeškania dlžníka oprávnený. Výklad súdu týkajúci sa premlčania považuje za odporujúci

ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upravujúceho trojmesačnú lehotu po splatnosti splátky, preto premlčanie je potrebné aplikovať z hľadiska zročnosti celého dlhu a nie jednotlivých splátok. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/161/2014 a Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/945/2015.

5. Krajský súd v Košiciach rozhodol o odvolaní žalobcu uznesením sp. zn. 3Co/219/2019 zo dňa 26.08.2020 tak, že zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že je pojmovo vylúčené, aby plynutie premlčacej doby začalo skôr, než vznikne veriteľovi možnosť uplatniť právo. Opačný záver nemožno vyvodiť zo žiadnych zákonných ustanovení vrátane ust. § 103 Občianskeho zákonníka, pokiaľ ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy. Nesplnením niektorej splátky, pokiaľ ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, nevzniká dodávateľovi právo žiadať o zaplatenie celého dlhu a teda jej nesplnením neplynie ani premlčacia doba, lebo tá začne plynúť až okamihom, keď dodávateľ mohol právo uplatniť - zosplatniť úver (dlh). Možno preto uzavrieť, že premlčacia doba v spotrebiteľských veciach plynie okamihom, keď dodávateľ mohol právo uplatniť - zosplatniť úver (dlh).

6. Súd nariadil vo veci pojednávanie dňa 17.06.2021. Žalobca a jeho právny zástupca sa pojednávania nezúčastnili, avšak svoju neprítomnosť na pojednávaní ospravedlnili a žiadali pojednávať v ich neprítomnosti. Nedostavil sa ani žalovaný. Vychádzajúc z § 180 CSP súd vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti strán sporu.

7. Podľa ust. § 391 ods. 2 CSP ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

8. Súd vykonal dokazovanie listinami založenými v spise a zistil tento skutkový stav:

9. Právny predchodca žalobcu a žalovaný uzavreli dňa 12.03.2015 zmluvu o úvere, dobrá pôžička (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 1.000,-€. Žalovaný sa zaviazal poskytnutý úver vrátiť, zaplatiť úrok, príslušenstvo a poplatky. Žalovaný si svoje povinnosti splácať úver riadne a včas nesplnil, preto právny predchodca žalobcu vyhlásil dňa 04.02.2016 úver za predčasne splatný. Po vyhlásení predčasnej splatnosti žalovaný neuhradil žiadnu sumu. Žalovaný je z toho dôvodu povinný zaplatiť žalobcovi dlžnú sumu v zmysle žalobného petitu a náhradu trov konania.

10. Zo zmluvy o úvere zo dňa 12.03.2015 vyplýva, že výška úveru bola v sume 1.000,- €, splátka bola určená na 45,50 € mesačne s tým, že počet splátok bol určený na 30 mesiacov, ročná úroková sadzba bola 21,90 %, RPMN vo výške 24,23 %, priemerná hodnota RPMN 34,42 %, dátum prvej splátky 25.04.2015 a dátum konečnej splatnosti 25.09.2017.

11. Z aktuálneho stavu úveru ku dňu 31.07.2018 (č. I. 30 - 31 spisu) vyplýva, žalovaný spolu zaplatil žalobcovi sumu 44,-€.

12. Z Upozornenia - výzva na splatenie dlžnej čiastky časti úveru zo dňa 11.01.2016 súd zistil, že právny predchodca žalobcu upozornil žalovaného v zmysle ust. § 53 ods. 9 Obč. zák., že ku dňu 08.01.2016 je pohľadávka banky vyplývajúca zo zmluvy o úvere viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti vo výške 352,- € a zároveň ho vyzval, aby dlžné splátky uhradil v lehote 15 dní od doručenia výzvy. V prípade ak by nezaplatila dlžnú čiastku, banka bude oprávnená využiť ust. § 565 Obč. zák. a vyhlásiť úver za predčasne splatný.

13. Právny predchodca žalobca vo výzve na úhradu dlžnej sumy zo dňa 04.02.2016 žalovanému oznámil, že dlh sa stal splatným v celom rozsahu naraz ku dňu 04.02.2016.

14. Zmluva o úvere, uzatvorená medzi stranami sporu dňa 12.03.2015, bola uzatvorená podľa 497 a nasl. Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka a Zákona o spotrebiteľských úveroch.

15. Podľa ust. § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

16. Podľa ust. § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

17. Podľa ust. § 2 písm. a/ a písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania a veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

18. Podľa ust. § 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

19. Podľa ust. § 52 ods. 1 až 4 Obč. zák. spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

20. Podľa ust. § 3 ods. 1 Obč. zák. výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

21. Podľa ust. § 39 Obč. zák. neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

22. Podľa ust. § 53 ods. 6 Obč. zák. ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

23. Podľa ust. § 53 ods. 9 Obč. zák. ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

24. Podľa ust. § 565 Obč. zák. ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

25. Podľa ust. § 1 ods. 1 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „Nariadenie“) odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Pri výpočte odplaty sa vychádza z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve.

26. Podľa ust. § 1 ods. 4 Nariadenia na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk

pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu naposledy v čase predchádzajúcim uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy.

27. Podľa ust. § 1a ods. 1 Nariadenia ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

28. Podľa ust. § 21 ods. 1 a 2 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je povinný predkladať Ministerstvu financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) a Národnej banke Slovenska údaje o novoposkytnutých a poskytnutých spotrebiteľských úveroch. Ministerstvo alebo ním určená osoba zverejňuje na webovom sídle ministerstva informácie z údajov podľa odseku 1. Národná banka Slovenska na svojom webovom sídle zabezpečí komunikačné prepojenie umožňujúce sprístupnenie informácií zverejnených podľa predchádzajúcej vety.

29. Podľa ust. § 54a Obč. zák. účinného od 05.12.2018 premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

30. Podľa § 100 ods. 1 Obč. zák. právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

31. Podľa § 101 Obč. zák. pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

32. Podľa § 103 Obč. zák. ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

33. V prejednávanej veci právny predchodca žalobcu so žalovaným uzavrel dňa 12.03.2015 zmluvu o úvere podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Ak ide o vzťah dodávateľa a spotrebiteľa, ide o vzťah spotrebiteľský. Z predloženej zmluvy je evidentné, že ide o tzv. typovú zmluvu, teda zmluvu, vrátane jej zmluvných podmienok, ktoré sú vopred pripravené. Sú pripravené žalobcom bez účasti druhej strany, teda spotrebiteľa, pre vopred neurčený široký okruh spotrebiteľov, pričom spotrebiteľ nemá právo zásadným spôsobom do nej zasahovať a prípadne meniť jej podmienky, okrem výšky úveru, prípadne výšky splátok a doby splatnosti. Ide o formulár zmluvy s vopred pripravenými podmienkami, v ktorej sa len vyplňajú potrebné údaje. Pri zákonom posudzovaní konkrétneho prípadu súd dospel k záveru, že záväzkový vzťah, ktorý vznikol medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným na základe zmluvy o úvere uzavretej dňa 12.03.2015, je vzťahom občianskoprávnym a táto zmluva je zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z. z. a § 52 a nasl. Obč. zák.

34. Zákonom č. 343/2018 Z. z. zo dňa 27.11.2018 sa mení Občiansky zákonník tak, že sa vkladá za § 54 nový § 54a, ktorý znie: „Premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel“. Týmto zákonom bola do Občianskeho zákonníka vložená dvadsiata štvrtá hlava s názvom Prechodné ustanovenia § 879 v znení: „Konanie, predmetom ktorého je pohľadávka vzniknutá zo spotrebiteľskej zmluvy, začaté pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončí podľa doterajších predpisov.“ Tento zákon je účinný dňom vyhlásenia, teda dňa 05.12.2018.

35. Vzhľadom k tomu, že žaloba bola doručená súdu v čase účinnosti § 54a Občianskeho zákonníka, súd ex offio skúmal, či právo zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré si uplatňuje žalobca v danom prípade, nie je premlčané.

36. Vo vzťahu k celému zosplatnenému zostatku dlhu nemožno obísť základné pravidlo stanovené v §101 Obč. zák., v zmysle ktorého premlčacia doba plynie vždy odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať (uplatniť na súde) po prvý raz. Pri zosplatnenom zostatku dlhu veriteľ nemohol uplatniť celú pohľadávku skôr, ako došlo k zosplatneniu (využitíu práva podľa § 565 Obč. zák.), pričom k takémuto zosplatneniu môže dôjsť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Z uvedeného teda vyplýva, že pre uplatnenie celej pohľadávky (zosplatneného zostatku dlhu) musia byť (okrem ďalších) súčasne splnené dve podmienky, a to, že veriteľ využil svoje právo a požiadal o splatenie celého dlhu (zosplatnil dlh) a zároveň, že dlžník je v omeškaní so zaplatením splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace.

37. Vychádzajúc z uvedeného by bolo nelogické a časovo paradoxné, pokiaľ by premlčacia doba začala vo vzťahu k zosplatnenému dlhu plynúť už dňom splatnosti nesplnenej splátky, ktorá bola splatná viac ako tri mesiace pred tým, ako mohlo dôjsť k zosplatneniu dlhu, teda premlčacia doba by začala plynúť o tri mesiace skôr, ako si veriteľ mohol uplatniť pohľadávku vyplývajúcu zo zosplatneného dlhu na súde. V takom prípade by začatie plynutia premlčacej doby časovo predchádza právnu možnosť veriteľa vôbec uplatniť nárok na súde a prakticky skrátilo zákonom určenú dobu na vykonanie práva (premlčacia doba, ktorá má byť podľa § 101 Obč. zák. trojročná, by bola skrátená o tri mesiace).

38. K zosplatneniu úveru došlo pre splátku splatnú najneskôr v októbri 2015, čo vyplýva z predžalobnej upomienky (č. I. 32 spisu), teda ku dňu 25.10.2015. Premlčacia doba tak začala plynúť dňa 25.01.2016, t. j. uplynutím trojmesačnej lehoty odo dňa 25.10.2015 (kedy nastala splatnosť splátky, ktorá vyvolala zosplatnenie).

39. Ustanovenie § 103 veta prvá Obč. zák. obsahuje osobitnú úpravu premlčania (osobitne upravuje začiatok plynutia premlčacej doby) v prípade, ak zmluvné strany dohodli plnenie dlhu v splátkach, pričom každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie, preto pre každú z nich plynie trojročná premlčacia doba vždy samostatne. Uvedené však platí iba vo vzťahu k splátkam, ktoré sa stali splatnými skôr ako veriteľ využil svoje právo v zmysle § 565 OZ požadovať zaplatenie celej pohľadávky v dôsledku nesplnenia niektorej splátky. V prípade, ak veriteľ využije právo, vo vzťahu k celému zosplatnenému dlhu (mimo už splatných splátok) nastane odlišná situácia.

40. V danom prípade zosplatnenie nemalo vplyv na splatnosť splátok, ktoré sa stali splatnými už skôr. Splátky, ktoré sa už stali splatnými v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 103 veta prvá Obč. zák. pred zosplatnením celého zostatku dlhu (dňa 25.10.2015, 25.11.2015, 25.12.2015), t. j. splátky splatné dňa 25.10.2015, 25.11.2015, 25.12.2015, už takýto status nadobudli, teda jednoznačne už boli splatnými, preto aj premlčacia doba vo vzťahu k týmto splátkam už začala plynúť u každej samostatne a skončila dňa 25.10.2018, 25.11.2018 a 25.12.2018.

41. Žaloba bola súdu doručená dňa 14.01.2019, preto vo vzťahu k splátkam splatným dňa 25.10.2015, 25.11.2015 a 25.12.2015 došlo k márnemu uplynutiu premlčacej doby, preto žaloba v tejto časti nie je dôvodná (3 x 45,50 € - 136,50 €) a preto ju súd v tejto časti zamietol.

42. Vo zvyšnej časti bola žaloba podaná včas.

43. Súd sa tak ďalej zaoberal výškou odplaty - RPMN uvedenou v zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktorá činila za obdobie 30 mesiacov pri sume 1.000,- € - 24,23% ročne, takáto výška je uvedená v zmluve.

44. Podľa štatistiky zverejnenej na stránke Ministerstva finančnej Slovenskej republiky zo súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za 4. štvrtrok 2014 (nie zo súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi - je to iná štatistika a Nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z. v § 1 ods. 4 odkazuje na súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk) zmluvná splatnosť nad 1 do 5 rokov vrátane ostatné spotrebiteľské úvery RPMN činilo 13,95 %. Z toho je zrejmé, že výška RPMN v danom prípade nesmela prevýšiť 2-násobok 13,95 % ročne s poukazom na § 1 ods. 4 Nariadenia, čiže výšku 27,90 %. Dojednaná výška odplaty u tohto úveru (24,23 %) tak nepresahovala túto maximálne prípustnú odplatu, preto je odplata v súlade so zákonom a dobrými mravmi. Súd súčasne preskúmal zmluvu a zistil, že obsahuje všetky obligatórne náležitosti požadované zákonom (§ 9 zákona č. 129/2010 Z. z.).

45. Žalobca sa tiež domáhal zaplata zmluvného úroku vo výške 21,90 % ročne zo sumy 982,40 € od 08.01.2019 do zaplata.

46. V tomto smere dáva súd do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16.06.2020. Toto rozhodnutie bolo zverejnené v Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R5/2021, v zmysle ktorého po vyhlásení predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Z uvedeného je zrejmé, že zmluvný úrok z dlžnej istiny prináleží veriteľovi len po dobu trvania zmluvy.

47. V kontexte vyššie uvedeného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky preto žalobcovi prináležia zmluvné úroky z dlžnej istiny len po dobu trvania zmluvy a nie až do zaplata, ako to žiada žalobca. V danom prípade žalobca úver predčasne zosplatnil ku dňu 04.02.2016. Doba trvania zmluvy bola dohodnutá na obdobie 30 mesiacov. Zmluva bola uzavretá dňa 12.03.2015 a jej konečná splatnosť mala nastať dňa 25.09.2017. Z zmysle uvedeného preto žalobcovi náleží aj na zmluvný úrok po dobu trvania zmluvy.

48. Súd po vykonanom dokazovaní opätovne preskúmal žalobu a má za to, že nárok žalobcu vo výške 136,50 €, vzhľadom na ust. § 54a Obč. zák., je čiastočne premlčaný (bod 34 - 41 odôvodnenia). Právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver v celkovej sume istiny 1.000,- €. Žalovaný doposiaľ uhradil žalobcovi sumu 44,- € (podľa prehľadu splátok a úhrad). Žalovaný úver riadne (vy)čerpal, dlžnú sumu nerozporoval, v konaní zostal nečinný. Keďže je dlh žalovaného čiastočne premlčaný v sume 136,50 € a žalovaný dlžné splátky úveru neuhradil, žalobca má nárok na zaplata istiny v sume 845,90 € (982,40 € - 136,50 €). Okrem toho má žalobca nárok na vyčíslený zmluvný úrok do zosplatnenia v sume 175,22 € (č. I. 36 spisu), na zmluvný úrok od 05.02.2016 do 25.09.2017 (od zosplatnenia do konečnej splatnosti úveru) vo výške 353,07 € a na poplatky vo výške 44,15 € špecifikované v prehľade splátok úveru (č. I. 30 spisu), teda všetko spolu vo výške 1.418,34 € (845,90 € + 175,22 € + 353,07 € + 44,15 €). Vzhľadom na predložené listinné dôkazy žalobcom súd žalobe čiastočne v časti o zaplata sumy 1.418,34 € vyhovel a v prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

49. Podľa ust. § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškani. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. Ak ide o omeškание s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis (§ 517 ods. 2 Obč. zák.).

50. Podľa ust. § 3 Nariadenia platnom od 01.02.2013 výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky (ďalej len „ECB“) platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

51. Žalovaný sa s plnením svojho peňažného záväzku dostal do omeškania, preto ho súd zaviazal zaplatiť aj úrok z omeškania, ktorý ale nebol vyčíslený v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením, keďže si žalobca uplatnil úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne namiesto zákonného úroku z omeškania vo výške 5% ročne. Preto súd priznal žalobcovi zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 845,90 € od 08.01.2019 do zaplata a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

52. Na základe uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení súd žalobe žalobcu v časti vyhovel a zaviazal žalovaného, aby žalobcovi zaplatil sumu 1.418,34 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 845,90 € od 08.01.2019 do zaplata, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

53. Podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (§ 255 ods. 2 CSP).

54. Podľa ust. § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

55. Podľa ust. § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

56. Podľa ust. § 263 ods. 1 CSP ak bola v konaní úspešná strana zastúpená advokátom, súd uvedie v uznesení o výške náhrady trov konania ako prijímateľa náhrady trov konania advokáta.

57. O nároku na náhradu trov celého (vrátane odvolacieho) konania súd rozhodol v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení. Žalobca bol úspešný v rozsahu 13,36 % (rozdiel úspešnosti 56,68 % a neúspešnosti 43,32 % žalobcu), preto má nárok na náhradu trov celého konania proti žalovanému vo výške 13,36 %. Súd zároveň nevidel priestor pre aplikáciu ust. § 257 CSP. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia v dvoch vyhotoveniach na Okresný súd Košice - okolie.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a/ neboli splnené procesné podmienky,

b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie musí byť podpísané a predložené v 2 rovnopisoch.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).